

„KÄSIKÄES“^{Õhtuleht}

22.10.1952

G. ERNESAKSA UUS OOPER

Hiljuti lõpetas ENSV rahvakunstnik, Stalini preemia laureaat Gustav Ernesaks oma uue ooperi „Käsi käes“, mille libreto autoriks on luuletaja Paul Rummo, klaveriseadme viimistluse.

Erinevalt G. Ernesaksa eelmistest ooperitest „Pühajärv“ ja „Tormide rand“, mille süžeed kajastavad sündmusi meie rahva kaugest minevikust, käsitletakse ooperis „Käsi käes“ sündmusi tänapäeva nõukogulikus eesti külas. Seejuures on ooper esimeseks eesti koomiliseks ooperiks.

Ooperi „Käsi käes“ kandvaks ideeks on näidata seda uut elu, mis eesti külas puhkes pärast ühismajapidamiste rajamist. Konkreetset toimub ooperi tegevus eesrindliku Ühisvere kolhoosi hüdroelektrijaama ehitamise perioodil.

Ühisvere on oma rajooni eesrindlikem kolhoos. Esimehe Mari energilisel juhtimisel on seal kõik eeskujulik korras. Oigeaegselt läbi viidud põllutööd kindlustavad kõrgeid saake: „...nisu tõuseb nagu sein, rinnuni on ristikhein“, nagu laulavad Ühisvere kolhoosnikud. Kuid edu on kolhoosi esimehel Maril pannud pea ringi käima, teinud ta upsakaks ja kitsarinnaliseks.

Väga halb on lugu Ühisvere naaberkolhoosis Vanaveres. Kolhoosi esimees Mihkel on lasknud kolhoosi elu täiesti rappa joosta.

Mihkli vigade põhjuseks on asjaolu, et ta on langenud kahjuri — endise mõisavalitseja Prilli — mõju alla, kes kolhoosi on pugunud aednikuna. Prilli eesmärgiks on nõukogude korra ja ühismajapidamise diskrediteerimine, kolhoosnikuis rahulolematuse

tekitamine. Prilli toeks tema kahjuri-tegevuses on endine veskiomanik Vooster. Prill ja Vooster püüavad kõigi võimalike vahenditega takistada hüdroelektrijaama valmissaamist.

Kuid rahvavaenlaste riikad ei suuda takistada hüdroelektrijaama ehitamise lõpuleviimist. Mõlema kolhoosi töötajate ja linnast appi tulnud tööjõureservlaste ühise tööna valmib hüdroelektrijaam siiski määratud tähtpäevaks — vabariigi aastapäevaks. Prill ja Vooster, kes uue diversiooniaktina tahavad veehoidla — paisjärve — elektrijaama avamise pidustuseks tühjaks lasta, tabatakse ja paljastatakse kui rahvavaenlased.

Nüüd mõistavad mõlemate kolhooside esimehed — Mari ja Mihkel — oma eksimusi. Nad tunnistavad ausalt oma vigu ja annavad lubaduse nende parandamiseks ning ühistööle asumiseks, mis peab saama aluseks mõlema ühismajapidamise õitsengule.

Ühiskondliku temaatika taustal areneb ooperis ka kahe noore — Vanavere kolhoosi esimehe tütre Tiitu ja noore elektrinseneri Tooma — armastuse intriig, mis ooperi lõpul samuti õnnelikult laheneb. Ooper lõpeb hüdroelektrijaama piduliku käikulaskmisega ja suure rahvapeoga kõigi hüdroelektrijaama ehitajate osavõtul.

Ooperi „Käsi käes“ muusikalise materjalina on G. Ernesaks suures ulatuses kasutanud rahvamuusikat. Kogu ooperi muusikale on omane optimistlik meeleolu, kusjuures ooperi iga tegelelane on antud tema iseloomule vastava muusikalise iseloomustusega. Nii on vastandatud Ühisvere kolhoosi esimehe Mari energilisele ja reipale muusikalisele kujule Vanavere kolhoosi esimehe Mihkli muusikaline iseloomustus, milles kajastub selgelt tema mahajäänud meeleolude küüsis siplemine. Igale peategelelasele on autor andnud ühtlasi neile iseloomulikud aariad.

Veenvalt on ooperis iseloomustatud ka negatiivsed tegelased. Prilli ja Voostri esinemisi saatvale õelust ja salakavalust iseloomustavale muusikale lisanduvad endiste liedertafellike „seltskonnalaulude“ intonatsioonid.

Gustav Ernesaksale omase meisterlikkusega on ooperis antud rahvastseenid. Esimese vaatuse Ühisvere kolhoosi töötajate piduõhtu, teise vaatuse laadaplatsi stseenid ja kolmanda vaatuse hüdroelektrijaama käikulaskmise pidustus haaravad kuulajat oma laulude meloodilisusega ja tantsude rütmilise erksuse ning hoogsusega.

Kava kohaselt toimub ooperi „Käsi käes“ esietendus eeloleva aasta esimeses kvartalis.

R. Ait

leht, 22. X 1952